

[Axel Dam.]

Den højtærede Ministers Udtalelser om, at en forholdsmeæssig Repræsentation af de Meninger, der findes blandt Vælgerne, skulde være skadelig for Folkestyret, viser paa det tydeligste, at det er Partistyre, han ønsker opretholdt, ikke Folkestyre, han ønsker indført, hvad enten han saa virkelig ikke selv kan skelne mellem Partistyre og Folkestyre eller blot mener, at Partistyre lettere vinder Tilslutning, naar man kalder det Folkestyre. Denne Eufemisme hjælper dog neppe meget, thi den Parlamentarisme, der er kommet i Miskredit hos store Dele af Befolkningen, er netop den Karikatur af Folkestyre, som Partistyre er, og det giver sig jo ogsaa her i Tinget Udslag paa en Maade, der ikke just tjener til at højne dets Anseelse. Grundlovens § 55, der i sin nuværende Form vistnok er temmelig overflødig, vilde vinde betydeligt ved at faa den Form, at Rigsdagsmændene ene er bundne ved deres Overbevisning og ikke ved nogen Forskrift fra deres Partibestyrelse — der staar i Grundloven: fra deres Vælgere. Jeg har allerede været længe nok her i Rigsdagen til at opdage, at Afstemningerne undertiden vilde faa et helt andet Resultat, hvis Grundlovens Mening med § 55 var sket Fyldest. Det er en offentlig Hemmelighed i alt Fald indenfor dette Ting, at den Afstemning, der reddede den højtærede Handelsminister, vilde have faaet det modsatte Udfald, hvis alle Medlemmer havde stemt uden Hensyn til Partiparolen, alene efter deres personlige Mening. Det er i det hele taget en Gaade, hvorledes Folkestyret kunde tage nogen Skade af, at Tinget paa den fyldigst mulige Maade blev en Repræsentation for de Anskuelse, der findes ude blandt Folket. Hvad er det for et Kaos, der skulde fremkomme ved, at Lovforslag blev belyst saa alsidigt som muligt inde i Tinget? I alle Tilfælde vilde jo Afstemningen om et Forslag føre til, at det enten blev vedtaget eller forkastet, og i en Forsamling, der var valgt efter fri Valgret, altsaa under virkeligt Folkestyre, vilde det jo kun blive forkastet, naar Folkets Flertal var imod det. Den højtærede Indenrigsministers Uvillie mod Smaapartierne gaar altsaa i Virkeligheden ud paa, at de vil være en Hindring for det Partistyre, der under Navn af Folkestyre gør et virkeligt Folkestyre illusorisk eller umuligt.

Det er alle Vælgeres Sag, uanset hvilket Parti de staar i, som jeg har gjort mig til Talsmand for, og jeg har Tilslutning til denne Anklage mod Partivæsenet fra store Kredse af Vælgerbefolkningen. Det er

nemlig slet ikke Partitrælle, Vælgerne ønsker valgt ind i Rigsdagen; det viser sig Gang paa Gang, saa tidt det lader sig konstatere — hvad der desværre ikke saa forfærdelig ofte bliver Anledning til —, at de netop respekterer de Tingmænd, der tør tage et personligt Standpunkt, uafhængigt af deres Parti. Det skal dog ikke nægtes, at der ogsaa findes Kredse, der haaner en saadan Mangel paa Partidisciplin. Vi har selv været ude for det, da det ærede Medlem Hr. Willeesen en Gang undlod at stemme ved en Afstemning, som jeg tog Del i. Det blev i Partipressen til, at vi næsten altid stemte stik imod hinanden i de afgørende Øjeblikke. Sandheden er, at vi aldrig har gjort det, og netop i den omtalte Sag stemte vi i det afgørende Øjeblik, nemlig ved sidste Behandling, fuldstændig ens; da var nemlig Spørgsmaalet blevet klaret for os begge.

Af den tidligere Justitsminister Steineke er der i en nylig udgivet meget vittig Bog ført et Forsvar for Organisationstvungen i de politiske Partier. Det gaar ud paa, at man i Partierne loyalt maa bøje sig for Flertallet, ligesom man gør det paa Generalforsamlinger i Foreninger. Den vittige Forfatter overser imidlertid, at man paa Generalforsamlinger i Foreninger ikke tvinges til at stemme mod sin personlige Overbevisning. Om det finder Sted i socialdemokratiske Foreninger, skal jeg naturligvis ikke kunne sige, men i ingen af de Foreninger, som jeg har været Medlem af, har der været nogen Forfalskning af Flertalsprincippet, saaledes som jeg paapegede at det kan ske og er sket i dette Ting.

At det netop skulde være en Venstreminister, der aabenlyst tager Partistyre og dermed Organisationstvungens Sag i Forsvar, er saa meget mærkeligere, som denne Minister jo er en Fjende af Organisationstvung, vel at mærke, naar det gælder Arbejdernes Sammenhold i deres økonomiske Interessekamp.

Frisind er en underlig Ting. Alle er frisindede, naar det passer dem at være det, naar det drejer sig om en Frihed, som de selv ønsker at nyde godt af. Men Frisindet skulde netop staa sin Prøve, naar det drejer sig om at respektere andres Frihed og Selvbestemmelsesret; og naar det drejer sig om en Valglov, saa er det alene Vælgerens Frihed og Selvbestemmelsesret, der skal tages Hensyn til, aldeles ikke Partiernes eller Partibestyrelsernes Ønsker om at blive regeringsdygtige eller handledygtige — i kommerciel Forstand maa det vel her tages, altsaa tuskhandelsdygtige.

Vi ved nu af den højtærede Indenrigs-